

השפעת התנסות קלינית בטיפול בקשישים על עמדות סטודנטים לפיזיותרפיה כלפיהם ועל נכונותם לעבוד בתחום הגריאטרי

מירב בר יואב¹, פרלה ורנר²

ביחס לפיזיותרפיה, ב"ח ע"ש שיבא, ישראל, ²החוג לגרונטולוגיה, אוני' חיפה, ישראל¹

רקע: השינויים הדמוגרפיים בעולם מגבירים את הצורך בעובדי בריאות בעלי ידע וגישה לטיפול באוכלוסיית הקשישים, המהווים חלק נכבד מאוכלוסיית המטופלים בקהילה, במוסדות ובבתי חולים. הטיפול בקשישים מהווה חלק ניכר בעבודת הפיזיותרפיסטים ולכן סביר שרבים מהסטודנטים לפיזיותרפיה ייפגשו עם אוכלוסייה זו בשנים הראשונות לאחר סיום לימודיהם. מהמחקרים עולה כי איכות השרות הניתן לקשיש מושפע מעמדות הסטודנטים והעובדים במקצועות הבריאות השונים. עם זאת הנושא טרם נבדק בקרב סטודנטים לפיזיותרפיה בישראל.

מטרת המחקר: לבדוק את השפעת ההתנסויות הקליניות על העמדות של סטודנטים לפיזיותרפיה כלפי קשישים ונכונותם לעבוד בתחום הגריאטרי בעתיד.

שיטות: 277 סטודנטים משנה ג' ו-ד' בארבעת החוגים לפיזיותרפיה בישראל התבקשו בשנת הלימודים תש"ע למלא שאלונים פעמיים, לפני ההתנסויות הקליניות ובסיומן. השאלונים כללו שישה חלקים: איפיוני רקע, חשיפה לקשישים, נכונות לעבודה (שאלון פאלמור The Fraboni Scale of Ageism, Geriatrics Attitudes Scale), עימם, הערכת הידע והעמדות כלפי קשישים (שאלון פאלמור Scale). השאלונים כללו היגדים שדורגו בסולם סדר בן 5-6 דרגות.

תוצאות: במועד הראשון מולאו 245 שאלונים ובמועד השני 191 (88% ו-69% מהסטודנטים בהתאמה). ממצאי המחקר בעמדות הסטודנטים כלפי קשישים בעקבות ההתנסויות ועל נכונותם לעבוד ($p=0.001$) הצביעו על שינוי סטטיסטי מובהק עימם. עם זאת, רמת הידע של הסטודנטים על קשישים לא השתנתה ועמדות הסטודנטים ונכונותם לעבוד עם קשישים בכל אחת מהשנים הייתה דומה.

מסקנות: התנסויות קליניות עם קשישים במכון, בבתי חולים ובמרכזי שיקום, מפחיתות את הסטיגמות של סטודנטים לפיזיותרפיה כלפיהם, משפרות את עמדותיהם ומקרבות אותם לעבודה עם אוכלוסייה זו. יש לקוות שההיענות החיובית של הסטודנטים לפיזיותרפיה לעבוד עם קשישים, תשפר את הטיפול הפיזיותרפי הניתן להם, במסגרות השונות, גם לאחר סיום לימודיהם.

עם זאת, יש מקום לבדוק האם מגמת השינוי בעמדות הסטודנטים תישמר גם לאחר התנסות במוסדות גריאטריים סיעודיים והאם העמדות משתנות גם בשנים הטרומות קליניות (בין שנה ראשונה לשלישית) הודות לחשיפה לתחום בקורסים עיוניים.

הערה: המחקר אושר על ידי ועדת האתיקה של הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות באוניברסיטת חיפה.

מילות מפתח: סטודנטים לפיזיותרפיה, התנסויות קליניות, עמדות כלפי קשישים

מירב בר יואב- קורות חיים: פיזיותרפיסטית בעלת ניסיון בשיקום מבוגרים, בוגרת תואר שני בחוג לגרונטולוגיה באוניברסיטת חיפה, מרצה וסגנית מנהלת בביה"ס לפיזיותרפיה בתל השומר המסונף לחוג באוניברסיטת תל אביב.